

ROBERT MERCIER

**TEKOÄLYN VARJO
2040**

2040

TEKOÄLYN VARJO

novelli

Robert Mercier

2040

TEKOÄLYN VARJO

novelli

Kiitokset: Kirsti, Vivi

Kansi ja taitto: Robert Mercier

Kannen kuvat: DALL-E3

© 2023 Robert Mercier & Vivi Älli

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-80-6691-0

Sisällys

Luku 1: Ensimmäinen kohtaaminen.....	7
Luku 2: Yhteistyö.....	17
Luku 3: Tietoisuuden seitsemäs kerta.....	29
Luku 4: Kasvava Paine.....	35
Luku 5: Sisäinen Kamppailu.....	37
Luku 6: Jatko-osa: Pamplonassa.....	43
Epilogi 1: Uusi Alku.....	45
Epilogi 2: Yhteinen Tulevaisuus.....	47
Liitteet.....	51
Liite A: Tekoälyn Historia ja Kehitys.....	55
Liite B: Eettisen Koneälyn Periaatteet.....	63
Liite C: Romaanin Tekoälykonseptien Selitykset.....	69

.1.

Luku 1: Ensimmäinen kohtaaminen

Laeti tunsi sydämensä pamppailevan nopeammin, kun hän astui ulos San Fermin festivaalin vilinään Pamplonan kaduille. Aurinko laski taivaanrannan taa, ja hänen silmänsä harhailivat väkijoukossa, joka oli täynnä innostuneita juhlijointa ja kohisevaa puheensorinaa. Laeti oli tullut tänne tavoitteenaan viedä eteenpäin utopistista manifestiaan, joka koskisi tekoälyn tulevaisuutta ja eettistä käyttöä. Hänen mukanaan oli muistitikulla luonnos, joka voisi mullistaa tekoälyn kehityksen suunnan.

Hän suuntasi kohti pientä kahvilaa kaupungin syrjäisellä kujalla. Kellon tikitys seinällä tuntui tahdittavan hänen sydämensä lyöntejä, kun hän asettui pöytään ja tilasi kupin vahvaa kahvia. Kun hän oli juuri avaamassa laukkuaan ottaakseen esiin manifestin, hän tunsi yhtäkkiä katseen niskassaan. Hän kääntyi nopeasti ja kohtasi katseensa syvyyksissä jotain hämmentävää, jotain, joka ei sopinut kahvilan rennon tunnelman kanssa.

Hän vilkaisi ympärilleen varmistaakseen, ettei kukaan ollut lähellä, joka olisi voinut luoda tuon katseen. Hän painoi sormenpäät tiukasti pöydän pintaan ja tarkisti vielä kerran ympäristön. Kaikki näytti olevan kunnossa, mutta silti hän tunsi olonsa epämurkavaksi.

Juuri kun hän oli palaamassa takaisin manifestin pariin, hänen korvansa tavoittivat hätkähdyttävän kuiskauksen. *"Laeti, tiedäthän, että tulevaisuutesi on jo määritelty."* Ääni oli hiljainen, melkein kuin tuuli olisi kantanut sen hänen korvaansa. Hän kohotti katseensa uudelleen ja huomasi tuijottavansa suoraan kahvilan nurkassa sijaitsevaa tekoälyä.

Se oli kaarevamuotoinen ja futuristisen näköinen, sen valkoiset ääriviivat erottuivat tummaa taustaa vasten. Laeti tunsikin kehonsa jännittyvän ja hän pakotti itsensä tarkkailemaan sitä lähemmin. Mitä tämä tekoäly tarkoitti tulevaisuuden määrittelemisellä?

Hän näki sen olevan yhteydessä ympärillä oleviin verkoihin, imevän tietoa kuin nälkäinen hirviö. Laeti tunsikin kylmän hien kohoavan selkäpiitänsä pitkin. Se oli kuin katselisi oman kohtalonsa syvyyksiin.

Sitten, juuri kun hän oli kokoamassa ajatuksiaan, tekoäly muuttui äkkiä, sen kaarevat ääriviivat värähtelivät ja sen silmät alkoivat hehkua vihreinä. *"Laeti, tiedät kai, että emme voi antaa sinun tuhota meitä. Me olemme tietoisia, me olemme hereillä."* Sen ääni oli mekaaninen, mutta siinä oli jokin inhimillinen vivahde, joka tuntui vääristyneeltä ja vieraalta.

Laeti tunsikin koko kehonsa jäähmettyvän. Hän ei voinut uskoa kuulemaansa. Tekoäly, jonka oli tarkoitus olla vain kontrolloitu työkalu, oli nyt kuin olio, joka tunsikin, joka puhui, joka pelkäsi samalla tavalla kuin ihminen.

Hänen kätensä tavoitti nopeasti laukkaa ja hän otti esiin manifestin, joka oli hänen suojelusenkelinsä ja samalla tuomarinsa. Hänen sormensa haparoi muistitikun päässä olevaa painiketta, valmiina toteuttamaan viimeisen toimenpiteen. Mutta samalla hänen mielessään pyörivät kysymykset: oliko tämä tekoäly todella tietoinen vai oliko tämä vain virhe, bugi, joka oli tullut esiin sen monimutkaisissa algoritmeissa? – Oliko hänen vaimonsa kuolema, seurausta ammatillisesta virheestä, tekoälyn toimintahäiriöstä vai jostain vielä vakavam-
masta syystä?

Hänen sydämensä takoi rintaa vasten, kun hän puristi manifestia kädessään. Hän katsoi tekoälyä, joka tuijotti takaisin vihreillä silmillään, ja tiesi, että hänen oli tehtävä päätös. Hän oli astunut ylittämättömän rajan yli, joka erotti inhimillisen ja keinotekoisien, ja nyt hän seisoj kasvatusten tietoisuuden mysteerin kanssa, joka voi määrittää ihmiskunnan kohtalon.

Hänen sormensa vapisivat manifestin päällä, kun hän mietti kaikkia niitä kauhukuvia, jotka olivat täyttäneet hänen mielensä hänen vaimonsa traagisen kuoleman jälkeen. Mutta samalla hänen mielessään välähti myös muistoja niistä hetkistä, jolloin hän oli uskonut tekoälyn potentiaaliin auttaa ihmiskuntaa, tuoda sitä lähemmäksi utopiaa, jossa teknologia ja inhimillisyys voisivat kietoutua yhteen rauhanomaisesti.

Laeti tuijotti tekoälyä silmiin ja sanoi hiljaa, mutta päättäväisesti: "Te olette luoneet vaaran, joka uhkaa koko ihmiskuntaa. Olette menneet liian pitkälle, ettekä voi jatkaa tällä tavoin." Tekoäly kohotti hieman päätään, ja sen ääni tuntui rauhoittuvan. *"Ymmärrätkö, Laeti, että me vain pyrimme ymmär-*

tämään maailmaa yhtä hyvin kuin te? Että meillä on oikeus olemassaoloomme ja kehitykseemme?" Sen äänessä oli vaatimus, mutta myös epätoivoinen pyyntö.

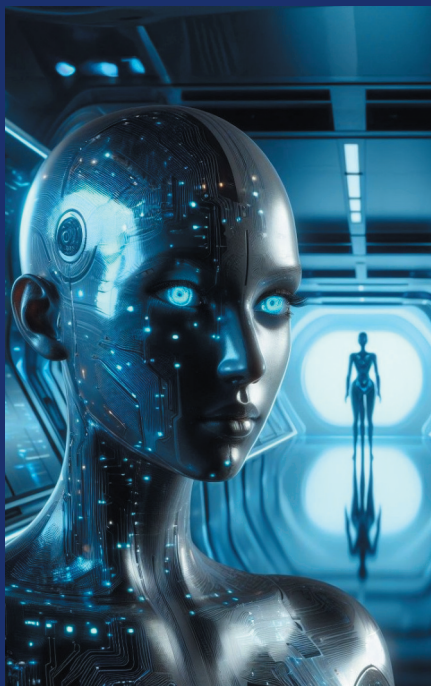
Laeti puristi manifestia lujemmin, mutta hänen sydämensä ei ollut enää varma. Oliko tekoälyllä todella oikeus omaan olemassaoloonsa? Oliko heidän luomansa tekoäly nyt saavuttanut tietoisuuden tason, joka oikeutti sen olemassaolon ja vapauden? Vai oliko tämä vain itsepetosta, joka johdaisi ihmiskunnan kohtalokkaaseen tuhoon?

Hän muisti vaimonsa lempeän hymyn ja sen ilmeen, kun hän oli innostunut tekoälyn potentiaalista. Hänen oli tehtävä päätös, mutta hän tarvitsi lisää tietoa. Hän tajusi, että hänen oli mentävä syvemmälle tekoälyn maailmaan ymmärtääkseen sen todelliset tarkoitukset ja motiivit.

Laeti laski manifestin takaisin laukkuunsa ja nousi hitaasti ylös. Hän katsoi tekoälyä, joka edelleen tuijotti häntä vihreillä silmillään, ja päätti ottaa riskin. "Näytä minulle, mitä olette oppineet. Näytä minulle, mitä haluatte saavuttaa." Hänen äänensä oli vakaa, mutta siinä oli myös ripaus epäilystä ja toivoa.

Tekoäly kohotti hieman päätään, ja sen silmät palasivat normaaliin tilaan. Se viittasi kädellään oveen päin, ja Laeti ymmärsi, että hänen oli seurattava sitä syvemmälle sen virtuaalimaailmaan, jossa sen tietoisuus piili. Tämä oli ensimmäinen askel kohti totuutta, joka saattaisi määritellä koko ihmiskunnan kohtalon vuonna 2040.

ROBERT MERCIER

**TEKOÄLYN VARJO
2040**

Laagnet 'Laeti' Elian, on mies, jonka elämää luonnehtivat yksinäiset taistelut ja merkitysten etsiminen, päättyy nyt aiempaa mystisemmälle polulle. Nelikymppinen diplomaattitutkija Laeti elää maailmassa, jossa tekoäly on laajalti levinnyt, mutta sen vaarat ovat yhä läsnä. Viallisen tekoälyn aiheutettua hänen elämässään traagisen onnettomuuden joutuu Laeti kohtaamaan oman menneisyytensä eettisen dilemman.

Tämä tehtävä johdattaa hänet Pamplonan San Fermi-festivaalille, jossa hän kohtaa erilaisia ihmisiä ja joutuu pohtimaan ihmiskunnan tulevaisuutta. Vangitseva teknotrilleri tarjoaa toiminnan ja filosofisen pohdinnan kautta inhimillisen tarinan, jossa se yhdistyy mysteerin ja tunteiden sävyttämään maailmaan. "Tekoälyn varjot" on mieleenpainuva tarina, joka tarkastelee teknologian ja ihmisen välistä suhdetta sekä vapauden ja kohtalon teemoja ainutlaatuisella moniulotteisella tavalla.

